

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.อมร รัชศาสตร์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๖/๒๕๕๖

วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีแพ่ง หมายเลขแดงที่ กค. ๕๕/๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐)

สรุปข้อเท็จจริง

๑. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายพากเพียร วิริยะพันธุ์ ที่ ๑ นายรอบรู้ วิริยะพันธุ์ ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ฐานผิดสัญญาค้ำประกันหนี้ทรัพย์สิน เป็นจำนวนเงิน ๒,๖๕๒,๒๐๗,๕๐๐.๕๔ บาท รายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

๑.๑ ในเดือนสิงหาคม ๒๕๓๕ ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๓๕ บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ได้สั่งซื้อรถยนต์และอะไหล่รถยนต์ ยี่ห้อเบนซ์ จากบริษัท เมอร์เซเดสเบนซ์ ผู้ผลิตในประเทศเยอรมันนี้ โดยชำระราคารถยนต์และอะไหล่รถยนต์ที่สั่งซื้อโดยวิธีกู้ยืมเงินจากธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ เมื่อถึงกำหนดรับสินค้า ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ได้แจ้งให้บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ไปรับเอกสารเพื่อออกสินค้าและชำระเงิน แต่ปรากฏว่าบริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ไม่สามารถชำระเงินกู้ให้แก่ธนาคารดอยท์ แบงก์ สาขากรุงเทพฯ ได้ บริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด จึงได้มาติดต่อธนาคารโจทก์เพื่อขอกู้เงินไปชำระหนี้รวม ๕ ครั้ง โดยทำสัญญาทรัพย์สินพร้อมออกตั๋วสัญญาใช้เงินมอบให้ไว้แก่โจทก์ โดยมีจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกัน

๑.๒ จำเลยทั้งสอง ได้ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ของบริษัท ธนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ดังนี้

๑) ฉบับที่ ๑ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๘.๕๐ ต่อปี

๒) ฉบับที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๑,๘๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๘.๕๐ ต่อปี

๓) ฉบับที่ ๓ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๓๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี

๔) ฉบับที่ ๔ ทำสัญญาค้ำประกันในวงเงิน ๒๓๖,๕๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี

บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่โจทก์ คงชำระเพียงดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ได้บางส่วนเท่านั้น รวมเป็นต้นเงินและดอกเบี้ยที่ค้างชำระจำนวน ๒,๖๕๒,๒๐๗,๕๐๐.๕๔ บาท โจทก์จึงมอบอำนาจให้ทนายความมีหนังสือแจ้งให้บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด และจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ชำระหนี้ แต่บริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด และจำเลยทั้งสองเพิกเฉย โจทก์จึงยื่นฟ้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ให้จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันชำระเงินแก่โจทก์โดยไม่ฟ้องบริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ฯ ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้น และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการแล้วฟ้องบังคับให้ชำระหนี้ไม่ได้

๒. เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ จำเลยทั้งสองได้ยื่นคำร้องต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๑) มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งความเห็นตามทางการให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

ผู้ร้องเห็นว่า โจทก์ไม่ดำเนินคดีกับบริษัท ชนบุรีประกอบรถยนต์ จำกัด เพราะต้องด้วยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ที่บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้หรือเสนอข้อพิพาทที่ลูกหนี้อาจต้องรับผิดชอบหรือได้รับความเสียหายให้อนุญาตตุลาการชี้ขาด ถ้ามูลแห่งนั้นนั้นเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลาย ในกรณีที่มีการฟ้องคดีหรือเสนอข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการชี้ขาดไว้ก่อนแล้ว ใ้แจ้งการพิจารณาไว้ เว้นแต่ศาลที่รับคำร้องขอจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น” ซึ่งมีความหมายอย่างชัดเจนว่า ให้ศาลงดการพิจารณาไว้เฉพาะลูกหนี้ที่ศาลล้มละลายมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการโดยไม่รวมถึงคู่ความร่วมมือของลูกหนี้ดังกล่าวด้วย ผู้ร้องเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๑๒ (๔)

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” ซึ่งมีความหมายว่า คู่ความร่วมมือ ซึ่งต้องรับผิดชอบในมูลหนี้เดียวกันและในคดีเดียวกันย่อมต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอกันในกฎหมาย และต้องได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน แต่บทบัญญัติของมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) บัญญัติให้ศาลงดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้หนึ่ง แต่ไม่ได้ให้งดการพิจารณาคดีในส่วนของผู้ความร่วมมือ ย่อมถือไม่ได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวของกฎหมายให้ความเสมอกันในระหว่างผู้หนึ่งและผู้คู่ประกัน

มาตรา ๓๐ วรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” ความเป็น “ผู้หนึ่ง” และ “ผู้คู่ประกัน” ถือว่าเป็นความแตกต่างในเรื่อง “สถานะของบุคคล” เมื่อบทบัญญัติของมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) บัญญัติให้ “งดการพิจารณา” ในส่วนของผู้หนึ่งผู้ถูกฟ้องผู้พิพากษา แต่ไม่ได้บัญญัติให้ “งดการพิจารณา” ในส่วนของผู้หนึ่ง “ผู้คู่ประกัน” ซึ่งเป็นคู่ความร่วมมือกันในคดีเดียวกันอันเกิดจากมูลหนี้เดียวกัน ย่อมถือได้ว่าเป็น “การเลือกปฏิบัติ” เพราะบุคคลหนึ่ง “ในสถานะที่เป็นผู้ถูกฟ้องผู้พิพากษา” ได้รับการปฏิบัติโดยการ “งด” การพิจารณาในคดีที่ตนถูกฟ้อง แต่อีกบุคคลหนึ่ง “ในสถานะที่เป็นคู่ความร่วมมือ” ในคดีเดียวกันอันเกิดจากมูลหนี้เดียวกัน ไม่ได้รับการปฏิบัติโดยการ “งด” การพิจารณาคดีในทำนองเดียวกัน

เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติของมาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ของพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ ที่จำเลยได้โต้แย้งตามคำร้องฉบับนี้ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งของจำเลยเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัย

๓. ศาลรัฐธรรมนูญได้รับเรื่องไว้พิจารณาแล้วเห็นว่า ต้องพิจารณาเฉพาะข้อกฎหมายว่า ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของจำเลยมาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ นั้น ถูกต้องหรือไม่ ถ้าถูกต้องศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาในประเด็นตามคำร้องของจำเลยต่อไป

บทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

๒. พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) มาตรา ๕๐/๔๒

ข้อพิจารณาเบื้องต้น

ปัญหาว่า การที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลยมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ นั้น ถูกต้องหรือไม่ เพราะธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ฟ้องบังคับคดีคำประกันแก่จำเลย โดยไม่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) เพราะศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ จะไม่ใช้มาตราดังกล่าวมาบังคับแก่คดีนี้ จึงเห็นว่าไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องรับพิจารณา

บทบัญญัติมาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า

“ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า คำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

จึงหมายความว่า

๑) ถ้าศาลเห็นเองว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่จะใช้บังคับแก่คดีที่ศาลกำลังพิจารณานั้น อาจขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ก็ให้ศาลนั้นรอกการพิจารณาไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญ หรือ

๒) คู่ความ (โจทก์หรือจำเลย) โต้แย้งต่อศาลว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะบังคับแก่คดีที่ตนเป็นคู่ความอาจขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญก็ให้ศาลรอกการพิจารณาไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของคู่ความที่โต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย โดยไม่ให้ศาลตัดสินเอาเองว่า บทบัญญัติที่จะใช้บังคับแก่คดีอาจขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ แต่ไม่ได้ห้ามศาลจะชี้ว่า บทบัญญัติที่คู่ความอ้างนั้นเป็นบทบัญญัติที่จะใช้บังคับแก่คดีนั้น หรือไม่ และไม่ได้ห้ามศาลจะชี้ว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นหรือยัง

ดังนั้น ถ้าศาลเห็นว่า

๑) บทบัญญัติใดจะไม่ใช้บังคับแก่คดี หรือ

๒) บทบัญญัตินั้นศาลรัฐธรรมนูญได้เคยวินิจฉัยแล้ว ศาลจะไม่ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ เพราะถ้ายื่นส่งมาศาลรัฐธรรมนูญก็จะชี้ว่า

(๑) ไม่ใช่บทกฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดี หรือ

(๒) เคยมีคำวินิจฉัยไปแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญก็จะยกคำร้องเสีย (ตามวรรคหนึ่ง)

อนึ่ง มีข้อน่าสังเกตว่า ศาลรัฐธรรมนูญควรเป็นผู้ชี้หรือศาลจะเป็นผู้ชี้ว่าศาลจะใช้บทบัญญัติใด มาบังคับแก่คดีของตน เพราะดูตามลักษณะประโยคแล้ว ต้องหมายความว่าศาลผู้พิจารณาคดีจะต้องเป็นผู้ชี้ว่าตนจะใช้กฎหมายใดบังคับแก่คดีใด

แต่ถ้าคำโต้แย้งของกลุ่มความไม่เป็นสาระอันควรได้รับการพิจารณา เช่น อ่างกฎหมายที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ไม่อ้างว่าบทบัญญัติของกฎหมายมาตราใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราใดบ้าง จนศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถจะจับประเด็นได้ ศาลรัฐธรรมนูญก็จะไม่รับเรื่องไว้พิจารณาเพราะไร้สาระ (ไม่มีเนื้อหาเป็นแก่นสารที่จะพิจารณาได้)

ในกรณีนี้ ในเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าจำเลย (ผู้คำประกัน) ได้ยกบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) ขึ้นมาต่อสู้แล้ว แต่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ ไม่ยกประเด็นนี้ขึ้นมาพิจารณา แต่ก็เป็นผู้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย อันแสดงว่าศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ เห็นแล้วว่า จะต้องใช้มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) นี้มาประกอบการวินิจฉัยของตนว่า จะดำเนินคดีแก่จำเลยซึ่งเป็นเพียงผู้คำประกันต่อไปหรือไม่ในขณะที่เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินคดีแก่ลูกหนี้ชั้นต้น ซึ่งศาลล้มละลายกลาง ได้มีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการไปก่อนแล้ว ศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ ก็ต้องพิจารณาอยู่ที่ว่า เมื่อเจ้าหน้าที่เลื่อนกำหนดการชำระหนี้แก่ลูกหนี้ชั้นต้นแล้ว ควรจะเลื่อนกำหนดการบังคับชำระหนี้แทนของผู้คำประกันหรือไม่ เพราะกฎหมายไม่กำหนดไว้ให้ชัดว่า ลูกหนี้รวมถึงลูกหนี้ร่วม (ผู้คำประกัน) หรือไม่ ศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ จึงต้องการให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเสียก่อน

หากศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ เห็นว่า ตนจะไม่ใช้พระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) มาบังคับแก่คดีแห่งฐานผิดสัญญาผู้คำประกันหนี้ทรัพย์สินแล้ว ศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ ก็มีทางเลือก ๒ ทาง คือ

๑) ไม่ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ เพราะไม่ต้องด้วยมาตรา ๒๖๔ หรือ

๒) ส่งความเห็นมายังศาลรัฐธรรมนูญว่า ศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ เห็นว่าไม่เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จะใช้บังคับแก่คดี เพื่อประกอบการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

จึงเห็นว่ากรณีที่จำเลยยกพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) มาขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนั้นเป็นช่องทางต่อสู้คดีที่ชอบแล้ว และการที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ เป็นฝ่ายส่งเรื่องมาโดยไม่มีความเห็นขัดแย้งมาก็แสดงว่าศาลทรัพย์สินทางปัญญาฯ ยอมรับฟังข้อโต้แย้งแล้ว กรณีจึงต้องด้วยมาตรา ๒๖๔ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องรับไว้พิจารณา

ข้อพิจารณาในประเด็นตามคำร้องของจำเลย

กรณีนี้มีข้อพิจารณาเหมือนกับกรณีคำวินิจฉัยที่ ๓๔/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ และกรณีคำวินิจฉัยที่ ๓๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๖ จึงขอพิจารณาท่านองเดียวกัน ดังนี้

๑. ลูกหนี้มีหน้าที่ต่อเจ้าหนี้ก่อนผู้ค้ำประกัน เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ ลูกหนี้ต้องชำระหนี้ก่อน หากลูกหนี้ผิดนัด ผู้ค้ำประกันจึงมีข้อผูกพันต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๐ เมื่อประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๖ และมาตรา ๖๕๘ แสดงว่า ลูกหนี้มีภาระต้องชำระหนี้ก่อนผู้ค้ำประกัน

๒. กระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ผ่อนปรนให้ลูกหนี้อย่างไม่ต้องชำระหนี้ อาจลดจำนวนหนี้ลง และไถ่ถอนหลักประกันและความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันได้ ตามแผนฟื้นฟูตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๔๒ ดังนั้น จึงไม่ชอบธรรมที่จะให้เจ้าหนี้บังคับให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ตามสัญญาเดิมในระหว่างที่อยู่ในช่วงการฟื้นฟูกิจการ เพราะจะเกิดปัญหาตามมามากมายที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ค้ำประกัน

๓. การให้ผู้ค้ำประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้ของตนเองและลูกหนี้ขึ้นต่อสู้ในศาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๔ เป็นการให้สิทธิที่เลื่อนลอย เพราะศาลอาจไม่รับฟังก็ได้ ดังในกรณีนี้ เมื่อศาลก็ได้พิจารณาบังคับคดีแก่ลูกหนี้ชั้นต้นเลย (เพราะเจ้าหนี้ไม่ฟ้องลูกหนี้)

๔. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๕๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าบุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็นผู้ค้ำประกันในหนี้รายเดียวกันไซ้ ท่านว่าผู้ค้ำประกันเหล่านั้นมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกันแม้อถึงว่าจะมิได้เข้ารับค้ำประกันรวมกัน”

ดังนั้นผู้ค้ำประกันทุกคน ซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมตามกฎหมาย จึงเป็นลูกหนี้ประเภทหนึ่งที่มีฐานะเท่าลูกหนี้ชั้นต้น เพราะต้องชำระหนี้โดยสิ้นเชิงแก่เจ้าหนี้ ฉะนั้นต้องมีสิทธิและหน้าที่เท่าเทียมกัน

คำวินิจฉัย

โดยที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๒ ถือว่า ผู้ค้ำประกันหลายคนมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๑๒ (๔) บัญญัติ “ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่ง . . . และห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีล้มละลาย . . .” ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้และทำแผนฟื้นฟูกิจการซึ่งจะกำหนดเวลาชำระกำหนดจำนวนหนี้ และความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกันใหม่ จึงต้องคุ้มครองผู้ค้ำประกันซึ่งมีฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมด้วย การพิจารณาดำเนินคดีต่อผู้ค้ำประกันอย่างเดียวนั้นในขณะที่ไม่บังคับคดีแก่ลูกหนี้จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม

ศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ